

PATVIRTINTA
Alytaus Dzūkijos pagrindinės
mokyklos direktoriaus
2017 m. birželio 15 d.
įsakymu Nr. V-115

ALYTAUS DZŪKIJOS PAGRINDINĖS MOKYKLOS MOKINIŲ KŪRYBINIO-TIRIAMOJO DARBO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS ĮVADAS

Kūrybinis-tiriamasis darbas turi būti glaudžiai siejamas su pagrindinio mokymo metu įgyta kompetencija, žiniomis ir gebėjimais, tiriamosios veiklos patirtimi. Planuojant kūrybinio-tiriamąjo darbo procesą, reikia atsižvelgti į mokinių poreikius ir galimybes, įvertinti jau turimą patirtį ir pasiekimų lygį, todėl veiklą reikia diferencijuoti ir individualizuoti.

Skatinami mokinio gebėjimai mokytis savarankiškai, suvokti sudėtingesnius reiškinius. Būtina išnaudoti jau įgytų žinių potencialą rekomenduojant domėtis mokslo naujovėmis ir atradimais. Darbą glaudžiai sieti su tiriamąja mokinių veikla, eksperimentais, sąmoningumu, giluminių pagrindinių sąvokų, dėsnių ir principų suvokimu. Mokiniam skiriamos užduotys turėtų skatinti kūrybiškai mąstyti, tyrinėti, pritaikyti žinias naujose situacijose, priimti sprendimus, suformuoti nuomonę, įtraukti į projektavimą ar kūrybą.

Kuriant mokiniams mokymuisi palankią aplinką būtina maksimaliai išnaudoti galimybes bendradarbiauti su kitomis ugdymo įstaigomis. Kūrybinio-tiriamąjo darbo procesas turi mokinių skatinti bendradarbiauti, lavinti kalbas, ieškoti tarpdalykinės integracijos ir struktūruojant problemas mąstymas darysis aiškesnis, bus plėtojamas prasmingas supratimas.

II SKYRIUS KŪRYBINIO-TIRIAMOJO DARBO SAMPRATA, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

1. Kūrybinis-tiriamasis darbas – mokinio ilgalaikis darbas, rengiamas nuo lapkričio iki gegužės mėnesio, skirtas tobulinti ir įvertinti jo dalykines, kūrybines ir bendrąsias kompetencijas.

2. Kūrybinio-tiriamąjo darbo tikslai ir uždaviniai:

2.1. sudaryti mokiniui galimybę laisvai pasirinkti geriausiai jo gebėjimus, poreikius ir interesus atitinkančią kūrybinio-tiriamąjo darbo kryptį ir temą, savarankiškai, konsultuojant mokytojų, tyrinėti, analizuoti, kurti ir pristatyti savo kūrybinės, techninės, tiriamosios veiklos rezultatus;

2.2. patirti kūrybinį džiaugsmą;

2.3. mokytis dirbti sistemingai ir savarankiškai;

2.4. tobulinti bendrąsias kompetencijas;

2.5. mokytis įsivertinti;

2.6. gauti kūrybinio-tiriamąjo darbo įvertinimą.

III SKYRIUS KŪRYBINIO-TIRIAMOJO DARBO EIGA IR STRUKTŪRA

3. Kūrybinis-tiriamasis darbas rengiamas iš to dalyko(ų), kurio(ų) mokinys mokosi pagrindiniame ugdyme. Gali būti integruotas darbas, tačiau mokinys turi nurodyti kuris dalykas yra pagrindinis.

4. Kūrybinio-tiriamąo darbo dalyką(us) pasirenka pats mokinys, temą suformuluoja konsultuojant pagrindinio dalyko mokytojų.

5. Kūrybinio-tiriamąo darbo apimtis neregamentuojama.

6. Skiriamos trys kūrybinio-tiriamąo darbo kryptys:

6.1. tiriamoji-taikomoji, tai analitinio pobūdžio darbai: tyrimai, modeliavimas, analizė;

6.2. menų – tai kūrybinio pobūdžio darbai, kurių rezultatas yra sukurtas ar atliekamas meno kūrinys;

6.3. technologijų – tai praktinio pobūdžio darbai, kuriuos atliekant taikomos technologijos, o sukurtas produktas yra gaminys arba paslauga.

7. Kūrybinio-tiriamąo darbo eiga:

7.1 rugsėjo mėnesį dėstantys mokytojai pateikia siūlomų kūrybinių- tiriamųjų darbų temų sąrašą;

7.2. spalio mėnesį mokiniai renkasi kūrybinio – tiriamąo darbo dalyką ir temą. 6-os klasės mokiniai gali tęsti 5-oje klasėje nagrinėtą temą. Vienas mokytojas kuruoja ne daugiau kaip du tos pačios klasės mokinius;

7.3. lapkričio mėnesį mokiniai pagal pasirinktą temą su dėstančiu mokytoju – vadovu aptaria veiklos planą ir vertinimą.

7.4. lapkričio mėnesį elektroninio dienyno sistemoje susikuriama grupė, sudaromas tvarkaraštis dalyko tema „Kūrybinis/tiriamasis darbas“ Su mokiniais susitinkama ne rečiau kaip vieną kartą per mėnesį. Vedami I pusmečio (ne mažiau kaip iš dviejų pažymių), II pusmečio (ne mažiau kaip iš trijų pažymių ir pristatymo vertinimo) ir metinis įvertinimai;

7.5. gruodžio–balandžio mėnesiais mokiniai, konsultuodamiesi su darbo vadovu, atlieka kūrybinį-tiriamąjį darbą, ruošia rezultatų aprašą ir pristatymą vertinimo komisijai;

7.6. gegužės mėnesį vykdomas kūrybinio-tiriamąo darbo pristatymas ir vertinimas.

8. Kūrybinio-tiriamąo darbo aprašo struktūra (dalys):

8.1. titulinis lapas (1 priedas);

8.2. turinys;

8.3. įžanga (darbo tikslas ir uždaviniai, kūrinio idėja, jo kilmė, sumanymas, reikšmingumas);

8.4. dėstymas (kūrybinio darbo eigos aprašymas, kūrinio technika, išraiškos priemonės, stilius, žanras, kūrybinio darbo kontekstas);

8.5. išvados (Kas atlikta? Kokia kūrinio idėja? Kokia technika? Kokių gebėjimų šis darbas reikalavo? Kaip įvertinčiau savo (šios srities) gebėjimus? Kokie yra mano asmeniniai pasiekimai atliekant šį darbą (ko išmokau, ką patobulinau)? Ką patyriau (išgyvenimai, sunkumai, trūkumai) kūrybinio proceso metu?;

8.6. literatūra (ir priedai);

8.7. CD (aprašo skaitmeninė forma; pristatymo vaizdinė medžiaga, meninio kūrinio nuotraukos ar įrašai ir kita kūrybinio – tiriamąo darbo medžiaga).

IV SKYRIUS

KŪRYBINIO- TIRIAMOJO DARBO PRISTATYMAS

9. Mokiniai paruošia viešą kalbą (iki 5 min.) ir pristato savo darbą:

9.1. prisistatymas (darbo autorius, temos pavadinimas);

9.2. temos aktualumas, pasirinkimo motyvai;

9.3. darbo tikslas, uždaviniai, metodai;

9.4. trumpas kūrybinio-tiriamąjo darbo veiklos arba kūrinio pristatymas;

9.5. apibendrinimas, išvados ir atsakymai į klausimus.

V SKYRIUS

KŪRYBINIŲ-TIRIAMŪJŲ DARBŲ AUTORIŲ KOMPETENCIJOS IR JŲ VERTINIMAS

10. Rengdamas ir pristatydamas kūrybinį-tiriamąjį darbą, mokinys tobulina ir parodo įgytas dalykines ir kūrybines kompetencijas, demonstruoja savo specifinius gebėjimus:

10.1. mokėjimo mokytis (atsakomybę už savo mokymąsi, gebėjimą rinktis ir taikyti tinkamas mokymosi strategijas, planuoti mokymąsi, save motyvuoti);

10.2. komunikavimo (gebėjimą pasirinkti priemones ir būdus informacijai rasti ir ją apdoroti, veiksmingai komunikuoti verbalinėmis ir neverbalinėmis priemonėmis);

10.3. pažinimo (gebėjimą įvardinti problemą, hipotezių pateikimą, numatyti problemos sprendimo etapus ir nuosekliai veikti, kritiškai mąstyti, daryti pagrįstas išvadas);

10.4. asmeninę (darbą atlikti sąžiningai, gerbti autorių teises, gerbti ir toleruoti kitus, valdyti emocija ir jausmus);

10.5. socialinę pilietinę (rūpintis kitų ir aplinkos saugumu);

10.6. iniciatyvumo ir kūrybingumo (kūrybingai, nestandartiškai mąstyti ir veikti, kelti idėjas ir jas įgyvendinti).

11. Kūrybinį-tiriamąjį darbą vertina darbo vadovas ir vertinimo komisija:

11.1. vadovas vertina procesą ir rezultatą;

11.2. vertinimo komisija vertina darbo rezultatą ir pristatymą pagal kriterijus (2 priedas);

12. Kūrybinių-tiriamųjų darbų aprašai saugomi mokyklos bibliotekoje, eksponuoti darbai talpinami mokyklos erdvėse. Darbai saugomi 3 metus.

ALYTAUS DZŪKIJOS PAGRINDINĖ MOKYKLA

(Times New Roman 18 šriftas, paryškintomis didžiosiomis raidėmis)

DARBO PAVADINIMAS

(Times New Roman 20 šriftas, paryškintomis didžiosiomis raidėmis)

Dalyko kūrybinis darbas

(Times New Roman 14 šriftas paryškintomis raidėmis)

Atliko 5d klasės mokinys Vardenis Pavardenis

(Times New Roman 12 šriftas)

Vadovas vyresnioji dalyko mokytoja Vardenė Pavardenė

(Times New Roman 12 šriftas)

2016–2017 m. m.

Alytus

PRISTATYMO VERTINIMAS

<i>Vertinimo kriterijai</i>	<i>I*</i>	<i>II*</i>	<i>III*</i>	<i>IV*</i>	<i>P*</i>
Darbo pristatymas (iki 10 taškų)					*
1. Darbo aprašo struktūra (0; 1; 2)					*
2. Darbo pristatymo struktūra (0; 1; 2)					*
3. Vaizdinės informacijos efektyvumas (0; 1; 2)					*
4. Pristatymo glaustumas, informatyvumas (nuo 3 iki 5 min) (0; 1; 2)					*
5. Gebėjimas atsakyti į klausimus (0; 1; 2)					*
Iš viso					

I*, II*, III*, IV* – atitinkamo numerio vertintojas įrašo pristatymo įvertinimą

P* – įrašomas pristatymo įvertinimas: visų vertintojų taškų sumos vidurkis